

Daartoe hebben ze een huisje op hun landgoederen bij een groep bomen staan. Dit betrekken zij tegen zonsopgang, nadat netten tot verderf van de Vinken gespannen zijn en bij de bomen zaad gestrooid is en ♀♀ Sijzen uitgezet zijn. Wanneer vele duizendtallen van deze trekvinken in de bomen binnenvallen, wippen ze stoutmoedig naar beneden op de grond, om van het zaad, hongerig als ze zijn, een ontbijt te nemen. Dan worden ze, doordat ze zich niet in acht weten te nemen, in de netten geslagen door de mensen, die binnen achter hun kopje thee zitten. Onder de vogels, die aldus gevangen worden, wordt nauwelijks 1 op de 100 een ♂ gevonden. Deze is dan met de ♀♀ een eindweegs meegegaan uit liefde voor het vrouwelijk geslacht. Voor zover de vogels deze hinderlagen ontwijken, vliegen ze verder weg naar Vlaanderen en zetten de reis naar Frankrijk en zelfs tot Italië voort. Wanneer de winter voorbij is, in Februari, als het ijs begint te smelten, keren ze troepsgewijs naar huis terug".

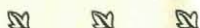
Hieruit zien we, wel heel duidelijk, dat men de trek vooral door de vogelvangst nader leerde kennen. Hierdoor kreeg men de beschikking over berichten uit een groot deel van Europa. Zo zijn het juist de Ganzen, de Eenden uit de eendenkooien, de Snippen van de jacht, de Vinken van de vinkenbaan, waarvan de trek behoorlijk werd beschreven. Linnaeus vindt verder al in zijn bronnen vermeld, hoe de Ortolaan naar Afrika trekt.

Ten slotte willen we Linnaeus nog even aan het woord laten over de oorzaken van de trek. Hij ziet direct verband met voedselschaarste. De winter verjaagt de vogels van water en moeras uit hun broedgebied. De zomer aan de andere kant droogt moerassen uit en nog andere redenen zouden aan te wijzen zijn voor het terugtrekken: de lange zomerdagen en lichte nachten zijn het gunstigst voor het groot brengen van de broedsels, de uitgestrekte Zweedse bossen bieden de beste woonplaats, ver van de mensen, ook de geboorteplaats zou zijn aantrekkingskracht uitoefenen.

Aan het eind uit Linnaeus zijn bewondering over het vermogen van de trekvogels, om naar ver verwijderde landen de kortste weg te kiezen en hier nooit van af te dwalen. Twee belangrijke richtingen ziet hij uitgestippeld: uit Zuid-Zweden naar Denemarken of Duitsland, uit Lapland naar Litauen en Polen en vandaar verder tot Turkije. Aan het nageslacht, om hier in onderlinge samenwerking der volkeren klaarheid te brengen door een waarnemersnet onder leiding van de geleerde wereld!

Bussum.

W. K. KRAAK.

VAN GROEI EN BLOEI EN JAARGETIJD.

Nu zijn wij weer aan het einde des jaars. „Natuur gaat ter rust" enz., enz. Doch het klokje van slapen gaan is voor al haar kinderen lang niet hetzelfde. Voor velen komt Klaas Vaak al in Juni, denk maar aan sneeuwlokje, helmbloem. Ook zijn er, die midden in den zomer al een gebaar maken van „stop" zetten. n.l. de boomen en struiken, die eindknoppen maken. Sommige bedenken zich, de eindknop ontwaakt opnieuw en levert dan het Sint-Jans-lot. Dit gebeurt ook wel met niet-echte eindknoppen. Dat Sintjanslot maakt veelal weer een goede eindknop, maar ook wel eens niet, vooral bij planten, die op het gebied van eindknoppen toch al zwak in de leer zijn, zooals mijn onbetaalbare vriend Kardinaalsmuts.

Het geeft in de drie laatste maanden van het jaar een groot genoegen, op deze dingen te letten. Bijzonder aardig zijn in dit opzicht mooi recht opgeschoten zaailing eikjes in hun tweede jaar, wanneer ze nog geen zijtakken hebben en hun bladeren nog niet verloren. Dan staat de Sintjansloot netjes als een herhaling op het onderstuk: echt „da capo".

Heel wat zingen er het liedje van verlangen. Ik bedoel nu niet alleen het dozijn of het twintigtal, dat we geregeld in de Korte Mededeelingen kunnen vermelden als bloeiend aangetroffen op Tweede Kerstdag of Nieuwejaar, met voorop Vogelmuur, Straatgras en Klein Kruiskruid.

Het eikje dat zich herhaalt.

ten vertoonen dus en rijpe en onrijpe vruchten. In 1934 had ik zoo een Grootbloemtoorts (*Verbascum phlomoides*) die gebloeid heeft van eind Juni tot half November.

Nu de vogels. Nog een paar weken groote trek en dan gaandeweg de winterkwartieren en nu nog eens drommels goed er op gelet, of we te doen hebben met standvogels of wintergasten. In een bewonderenswaardige studie over den winterkoning van Dr Kluyver en een drielatrouwe en vlijtige medewerkers, die dezer dagen in Limosa is verschenen en waar wij nog op terugkomen, wordt op grond van ringproeven vastgesteld, dat de winterkoningen in het park van het seminarium van Steyl (Limburg) standvogels zijn. Geen twijfel. Ook bleven die gedurende den winter paren vormen en ze bevochten elkaar ter handhaving van een grondgebied.

In mijn tuin heb ik ook een winterkoningpaar jaar in jaar uit, hoogstwaarschijnlijk ook standvogels. Ze zijn niet geringd, maar het mannetje heeft de gewoonte, op boomkruipermanier tegen een meidoornstam op te klauteren, iets dat ik de winterkoning in Thijsses's Hof nooit zie doen. Toch is dat waarschijnlijk ook een standvogel.

Maar nu krijg ik eind October en begin November veel spektakel te zien en te hooren van winterkoningen, schetteren en tikken op vechten af. Dat zijn dan doortrekkers of overwinteraars, want ik zie en hoor ze nog in December en Januari, vaak in gezelschap van meezen en goudhaantjes.

En nu de paartjes. Jaren geleden hebben we in „De Levende Natuur” een mooie foto gehad van kauwtjes in den winter, die paarsgewijs zaten op molenwieken. Die winterkoninkjes van Steyl waren ook gepaard en baltsten en zongen in den winter.

Welnu, als ge goed oplet, kunt ge ontdekken, dat heel veel zangvogels tenminste reeds in October gepaard zijn en niet alleen zang ten beste geven, maar ook grimassen met vleugels en staart en halswervels, die we tegenwoordig wel graag „balts” noemen. Vroeger zeiden we met de Engelschen „antics” en soms verstouten we ons, te spreken van „liefdespel” wat nog lang zoo mal niet is. Let nu eens in dit opzicht speciaal op heggemusshies (paar, zat 20 Dec. '35 te „klapwieken”); groenvink (paar, smult in eglantier, daarna balts en zang 3 Dec. '34), glanskop (komen geregeld paarsgewijs eten op de hennepnetels), goudhaantjes (baltsen paarsgewijs in trekroep) koolmees, pimpelmees.

Een allerprettigste winterbezigheid. Dagboek goed bijhouden en herlezen! JAC. P. THIJSSE.

Ik wil niet minachtend op dit stelletje neerzien, integendeel er is stellig nog heel veel van ze te leeren. Maar ik denk hier ook aan Breedbladige Wespensorchis en Rondbladig Wintergroen, die ik bloeiend aantrof in November. Tusschen twee haakjes, dit Wintergroen is in de laatste twee jaren aardig bezig, zich weer uit te breiden in de duinen van de vaste wal. Op sommige plaatsen bloeit het weer in weelderigen overvloed, als van ouds — veertig jaar geleden. De groep, die ik hier sinds tien jaar observeer, heeft zich naar alle zijden, bergop en bergaf in de laatste twee jaar anderhalve meter uitgebreid. De plek in Thijsses's Hof eveneens, die schijnt daar goede condities te hebben aangetroffen. Als ik nu maar wist, welke. De bloemen werden er dit jaar keer op keer door hommels bezocht.

Eerste-jaars Toortsen en Teunisbloemen staan weer fraai te bloeien, maar moeten wat scharrelen met verlichting en verwarming en brengen het niet tot rijpe zaden. Onder de planten, die eind Juni regelmatig in hun tweede jaar begonnen te bloeien zijn er ook, die nu aan zijtakken hun herfstbloeit botvieren, deze plan-